

Javorniški Mesečnik

Interno glasilo Astronomskega društva Javornik
www: <http://www.adj.si>, email: info@adj.si

Številka 79, Letnik VII, Avgust 2006
ISSN 1581-1379

Opazovalni vikend na AOJ

Vse člane društva vabimo na opazovalni vikend na našem astronomskem observatoriju na Javorniku, ki bo 12.8. s pričetkom ob 11. uri. Uredili bomo okolico observatorija, malo pokrpali dovozno pot in očistili prostore stavbe. Podnevi si bomo ogledali protuberance na Soncu, zvečer po bomo opazovali drugi višek meteorskega roja Perzeidov, z lepimi hitrimi in svetlimi meteorji. Za hrano in pijačo bo vsak prispeval po 1000 SIT.

Prijave sprejemamo na info@adj.si. Za vse tiste, ki 12.8. ne boste utegnili, bo ponovitev srečanja 18.8. na 19.8., ko bomo nekaj rekli o astrofotografiji.

Stane, stane.slavec@gmail.com

DRUŠTVENA SOBA JE
JULIJA IN AVGUSTA
ZAPRTA!

Objekti globoko v vesolju septembra 2006

Septembra opolnoči kulminirajo ozvezdja Kipar, Trikotnik, Andromeda in Kasiopeja, tema pa je že osem ur. Rimska cesta se boči čez nebo od vzhoda do zahoda in je še vedno v ugodni legi za opazovanje z binokularjem.

V Kiparju vidimo galaksijo *NGC 253*, v Trikotniku *NGC 598*, v Andromedi *NGC 224** (*M 31*) s spremljevalkama *NGC 221** (*M 32*) in *NGC 205* (*M 110*), pa tudi odprto kopico *NGC 752** in planetarno meglico *NGC 7662**, Kasiopeja pa je polna odprtih kopic: *NGC 129**, *NGC 457**, *NGC 205*, *NGC 581* (*M 103*), *NGC 663**, *Cr 463**, *Stock 2**, *Mark 6**, *Mel 15**, *Tr 3**, *NGC 7654* (*M 52*) in *NGC 7789**.

Galaksija *NGC 253* v Kiparju sodi med najsvetlejšje na našem nebu. Od nas je, skupaj z ostalimi

članicami jate v Kiparju, oddaljena 8 milijonov svetlobnih let, v njej je izjemno veliko medzvezdnega prahu in zvezde v njej nastajajo s tako vrtooglavo hitrostjo, da se v njenem centru utegne narediti tako velika črna luknja, da se bo v tej galaksiji sprožil kvazar.

Najsvetlejša galaksija, kar jih vidimo, pa je Andromedina meglica, galaksija, članica lokalne jate, ki je oddaljena 2,5 milijona svetlobnih let. Ni jasno, ali je večja od naše Rimske ceste ali ne, in tudi ne, ali ima – tako kot naša – prečko ali ne. Kadar pa je ozračje izjemo prozorno, nudi pogled, ki smo ga uživali vsi udeleženci tabora **Kavka 2005**: v binokularju 20×100 slika ni zaostajala ne po barvah, ne po podrobnostih za tisto, ki jo je posnel Hubblov teleskop.

Rok, rok.vidmar@nuk.uni-lj.si

Planeti v septembru 2006

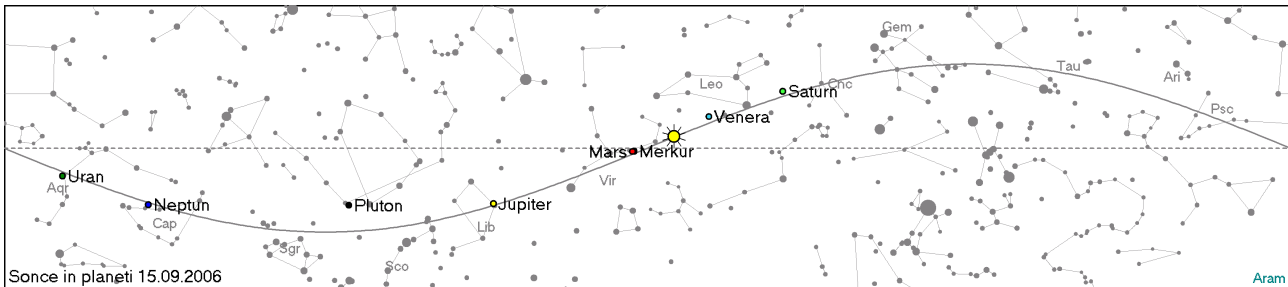
(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna	
	vzhod	zahod	vzhod	zahod
1. 9.	6.21	19.40	15.31	23.17
5. 9.	6.26	19.32	18.42	2.47
10. 9.	6.32	19.23	20.29	9.55
15. 9.	6.39	19.13	23.54	16.07
20. 9.	6.45	19.03	4.26	18.26
25. 9.	6.51	18.53	9.51	19.44
30. 9.	6.58	18.43	15.19	23.07

- ★ **Merkur** septembra ni viden.
- ★ **Venera** je vidna zjutraj. Sprva v ozvezdju Leva vzhaja okoli petih, konec meseca pa vziđe le pol ure pred Soncem.
- ★ **Mars** septembra ni viden.
- ★ **Jupiter** lahko opazujemo samo zvečer. Sprva zahaja okoli desetih, konec meseca pa že kmalu po osmi uri. Nahaja se v ozvezdju Tehnice.

MESEČNEGA SESTANKA JULIJA IN AVGUSTA NI

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

★ **Saturn** je na nebu zjutraj. Sprva vzhaja okoli pol petih, konec meseca že ob treh. Sredi meseca se iz ozvezdja Raka preseli v ozvezdje Leva

★ **Uran** je v ozvezdju Vodnarja večino meseca viden vso noč, le proti koncu mesca zahaja malo pred peto.

Začetek jeseni 23.9. ob 6.04.

7. septembra lahko od vzhoda Lune (ob 19.30) pa do približno enajstih opazujemo delni Lunin mrk.

Urška, urska_pajer@yahoo.com

Meteorji septembra 2006

α -Aurigidi – AUR

Aktivni so od 25.8. do 8.9., z vrhuncem 1.9. ob 6:30 UT in ZHR 7. So zelo hitri meteorji, z radiantom na $\alpha = 84^\circ$ in $\delta = +42^\circ$. α -Aurigidi so najbolj aktiven roj na tem območju neba v tem času, v nekaterih letih (1935, 1986 in 1994) so opazili tudi njihovo povečano aktivnost z ZHR med 30-40. Luna je 31.8. v prvem kraju, vendar jih ne bo preveč motila, saj že zaide pred vzponom radianta dovolj visoko za opazovanja.

K istočasno aktivnim drugim rojem štejemo δ -Aurigide in Septemberske Perzeide, ki pa jih lahko štejemo tudi med roje antihelija, ki se nahajajo blizu ekliptike in prehajajo en v drugega. δ -Aurigidi in Septemberski Perzeidi imajo enega izmed povečanj aktivnosti okoli 24.9.

Piscidi – SPI

Njihov radiant se nahaja zelo blizu točke marčevskega enakonočja na $\alpha = 5^\circ$ in $\delta = -1^\circ$. Piscidi so dokaj počasni meteorji in so aktivni od 1.9. do 30.9., z vrhuncem 20.9. (torek/sreda). Ob vrhuncu se ZHR dvigne na 3. Luna jih letos ne bo motila, ker je 22.9. v mlaju.

Mihaela, mtriglav@yahoo.com

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, ali pa astronomska šala.

Aram, aram.karalic@gmail.com

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejema ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EX_u